

A BÜKI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS FIÓKKÖNYVTÁR - TELJESÍTMÉNYMUTATÓK -

Összeállította:

Minőségirányítási Munkacsoport

Elfogadta:

Tóth Tamás
intézményvezető

Bük, 2018. június 20.

1. TELJESÍTMÉNYMUTATÓK

A bükki városi könyvtár 2013-2017. évi statisztikai adatai alapján végeztünk különböző értékeléseket, amelyek a könyvtári önértékelésünket szolgálják. Alkalmasak arra, hogy a különböző időpontokban nyújtott teljesítményeket összehasonlítsuk. A teljesítménymutatók számításához az *Ajánlás a könyvtári teljesítménymutatók alkalmazására szabvány*¹ használtuk.

A felhasznált statisztikai adatok (2013-2017.)

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
14 éven aluli aktív használók száma	331	329	284	307	316
Aktív (regisztrál) használók száma	990	1013	1014	1053	958
Éves költség	34639	27921	20468	24185	25693
Használók rendelkezésére álló számítógépek száma	10	10	10	10	10
Helyben használt dokumentumok száma	21970	28954	25971	25639	23171
Internethasználók száma	1468	1394	1079	934	350
Kölcsönözhető dokumentumok száma	18594	17064	18194	17677	17679
Kölcsönzések száma	5224	5497	4758	5014	5458
Kölcsönzött dokumentumok száma	21800	23531	24186	23340	24577
Könyvtárközi kölcsönzésben kapott dokumentumok száma	77	84	138	87	123
Könyvtárközi kölcsönzésben kért dokumentumok száma	79	84	146	87	123
Könyvtárosi munkakörben dolgozók száma	3	3	3	3	3
Munkanapok száma	251	253	254	267	264
Személyes használatok száma	14725	16675	15339	15324	14286
Szolgálандó közönség	3493	3470	3544	3453	3618
Távhasználatok száma	32561	47324	41968	32683	12076

¹ Teljesítménymutatók a magyar könyvtári rendszerben : ajánlás a könyvtári teljesítménymutatók alkalmazására az MSZ ISO 11620:2000 szabvány. – Budapest : Könyvtári Intézet, 2003.

1. A közönség, mint használó

Cél: A szolgálándó közönség könyvtárhasználatának mérése.

A mutató meghatározása: A használók aránya a szolgálándó közönségből.

A Bükki Városi Könyvtár és Fiókkönyvtárának nyilvános könyvtári funkciójából adódóan elsősorban a település lakóit vagyunk hivatottak szolgálni. A szolgálándó közönség száma ezért a település adott évi lakosságszámával egyezik meg.

Módszer: $A/B \cdot 100$ ahol: „A” az aktív használók száma
„B” a szolgálándó közönség létszáma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Aktív (regisztrált) használók száma	990	1013	1014	1053	958
Szolgálándó közönség	3493	3470	3544	3453	3618
Mutató	28	29	29	30	26

2. A 14 éven aluli lakosok könyvtárhasználatának aránya

Cél: A 14 éven aluliak könyvtárhasználatának mérése.

A mutató meghatározása: A 14 éven aluliak aránya a szolgálándó közönségből.

Módszer: $A/B \cdot 100$ ahol: „A” a 14 éven aluli aktív használók száma
„B” a szolgálándó közönség létszáma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
14 éven aluli aktív használók száma	331	329	284	307	316
Szolgálándó közönség	3493	3470	3544	3453	3618
Mutató	9,5	9,5	8	9	8,7

3. A használókra vetített költség

Cél: A költség összevetése a használók számával.

A mutató meghatározása: A könyvtár éves költséghatékonyságának értékelésére alkalmas, illetve évenkénti összevetésre. Az éves költségvetés felhasználása a használók arányában.

Módszer: A/B ahol: „A” az éves költség
„B” az aktív használók száma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Éves költség	34639000	27921000	20468000	24185000	25693000
Aktív (regisztrált) használó száma	990	1013	1014	1053	958
Mutató	34988,88	27562,68	20185,4	22967,71	26819

2013-2014. év pályázati forrásokból (TIOP, TÁMOP) támogatott éve volt könyvtárunknak, amely megemelte az éves költségvetést, és az egy főre jutó felhasználás is magasabb értéket jelez ennek okán.

4. A személyes használat népszerűsége

Cél: A személyes használat viszonyítása a szolgálándó közönség létszámához.

A mutató meghatározása: Könyvtárunk, szolgáltatásaink népszerűségét mutatja meg a mutató. A személyes használatok éves száma osztva a célközönség éves számával.

Módszer: A/B ahol: „A” a személyes használatok éves száma
„B” a szolgálándó közönség száma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Személyes használatok száma	14725	16675	15339	15324	14286
Szolgálándó közönség száma	3493	3470	3544	3453	3618
Mutató	4	5	4	4	3,9

5. A személyes használat költsége

Cél: A költség összevetése a személyes használatok számával.

A mutató meghatározása: Az éves költségvetés felhasználása a személyes használok arányában.

2013-2014. év pályázati forrásokból (TIOP, TÁMOP) támogatott időszak.

Módszer: A/B ahol: „A” az éves költség
„B” a személyes használatok száma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Éves költség	34639000	27921000	20468000	24185000	25693000
Személyes használatok száma	14725	16675	15339	15324	14286
Mutató	2352,39	1674,42	1334,37	1578,24	1798

6. A helyben használat intenzitása

Cél: A helyben használt dokumentumok viszonyítása a használatokkal.

A mutató meghatározása: Az egy személyes használatra jutó helyben használt dokumentumok száma.

Módszer: A/B ahol: „A” a helyben használt dokumentumok
„B” a személyes használatok

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Helyben használt dokumentumok száma	21970	28954	25971	25639	23171
Személyes használatok száma	14725	16675	15339	15324	14286
Mutató	1,5	1,7	1,7	1,7	1,6

7. Egy könyvtárosra jutó könyvtárhasználatok száma

Cél: A könyvtárosok olvasószolgálati leterheltségének mérése.

A mutató meghatározása: Az egy könyvtárosi munkakörben dolgozó munkatársra jutó személyes könyvtárhasználatok száma.

Módszer: A/B ahol „A” a személyes használatok száma
„B” a könyvtárosi munkakörben dolgozók száma teljes munkaidőre átszámítva

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Személyes használatok száma	14725	16675	15339	15324	14286
Könyvtárosi munkakörben dolgozók száma	3	3	3	3	3
Mutató	4908	5558	5113	5108	4762

8. A kölcsönzési állomány forgási sebessége

Cél: A kölcsönzési állomány népszerűségének megismerése, a kölcsönzési állomány használati mértékének megállapítása.

A mutató meghatározása: Kölcsönzött dokumentumok aránya a kölcsönözhető dokumentumokhoz viszonyítva.

Módszer: A/B ahol: „A” a kölcsönzött dokumentumok száma
„B” a kölcsönözhető dokumentumok száma

Adatok megnevezése	2013	2014.	2015.	2016.	2017.
Kölcsönzött dokumentumok száma	21800	23531	24186	23340	24577
Kölcsönözhető dokumentumok száma	18594	17064	18194	17677	17679
Mutató	1,2	1,4	1,3	1,3	1,4

9. A kölcsönzés népszerűsége

Cél: A kölcsönzések összevetése a szolgáló közösség számával. Megmutatja a kölcsönzési állomány népszerűségét és következtetni lehet a kölcsönzési gyűjtemény minőségére is.

A mutató meghatározása: A szolgáló közösség egy tagjára eső kölcsönzések száma.

Módszer: A/B ahol: „A” a célközönség (regisztrált használók) kölcsönzéseinek éves száma
„B” a célközönség (regisztrált használók) száma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Kölcsönzött dokumentumok száma	21800	23531	24186	23340	24577
Aktív (regisztrált) használók száma	990	1013	1014	1053	958
Mutató	22	23,2	23,8	22,2	25,6

10. A kölcsönzések költsége

Cél: A költség összevetése a kölcsönzések számával.

A mutató meghatározása: Az éves költség aránya a kölcsönzések éves számára vetítve.

Módszer: A/B ahol: „A” az éves költség
„B” a kölcsönzések éves száma.

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Éves költség	34639000	27921000	20468000	24185000	25693000
Kölcsönzések éves száma	5224	5497	4758	5014	5458
Mutató	6630	5079	4301	4823	4707

11. A könyvtárközi kölcsönzés hatékonysága

Cél: A könyvtárközi kölcsönzés hatékonyságának mérése.

A mutató meghatározása: Azon kért dokumentumok aránya, amelyeket egy adott éven belül könyvtárközi kölcsönzés útján szereztünk be a használók számára.

Módszer: $A/B \cdot 100$ ahol: „A” a megkapott dokumentumok száma évente
„B” a kért dokumentumok száma évente

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Könyvtárközi kölcsönzésben kapott dokumentumok száma	77	84	138	87	123
Könyvtárközi kölcsönzésben kért dokumentumok száma	79	84	146	87	123
Mutató	97	100	94	100	100

12. A távhasználat népszerűsége

Cél: A mutató a könyvtár hatékonyságát csak formálisan minősíti, tartalomra nem utal.

A mutató meghatározása: A szolgálандó közönség egy tagjára jutó távhasználatok száma.

Módszer: A/B ahol: „A” a távhasználatok száma
„B” a szolgálандó közönség

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Távhasználatok száma	32561	47324	41968	32683	12076
Szolgálандó közönség	3493	3470	3544	3453	3618
Mutató	9,3	13,6	11,8	9,5	3,3

13. A számítógépek kihasználtsága az internethasználók arányában

Cél: A könyvtár számítógépeinek kihasználtságának megállapítása.

A mutató meghatározása: Egy év munkanapjain a használatban lévő számítógépeken az internethasználók aránya.

Módszer: $A/B/C$ ahol: „A” az internethasználók száma

„B” a számítógépek száma

„C” a munkanapok száma

Adatok megnevezése	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Internethasználók száma	1468	1394	1079	934	350
Számítógépek száma	10	10	10	10	10
Munkanapok száma	251	253	254	267	264
Mutató	0,58	0,55	0,42	0,34	0,13

2. ÖSSZEGZÉS

Az évek szerinti teljesítménymutatók összehasonlítása során azt tapasztaltuk, hogy az elmúlt év eredményeiben visszaesés mutatkozott. Eredeztethető abból, hogy megnőtt a szolgálandó közönség száma. Csökkenés mutatkozik a regisztrált használók és főként az internethasználók számában. Az utóbbinak oka lehet a mobiltelefonok, tabletek elterjedése, a több nyilvánosan elérhető wifi szolgáltatás, valamint az otthoni informatikai környezet fejlődése. A kölcsönzött dokumentumok mutatószáma emelkedett, ami arra is enged következtetni, hogy olvasóink elégedettek a kínálattal, valamint szívesen fogadják a gyarapítási javaslat lehetőségét. Sokan élnek ezzel a személyre szabott szolgáltatásunkkal.

Olvasóink közül a könyvtárközi kölcsönzést, mint szolgáltatást is többen veszik igénybe. Magunk is törekszünk arra, hogy a könyvtári állományunkból nem teljesíthető kéréseket nagyon rövid idő alatt (1-4 nap) az olvasóink számára elérhetővé tegyük.

Kimagaslóan csökkent a távhasználat mutatója. Úgy vettük észre, hogy eddigi mutatóink nem a valós értéket tükrözik. A honlap fejlesztői egy új modulra hívták fel a figyelmünket a statisztikai adatok lekérdezésében. 2017-től azt kezdtük el használni, hiszen a honlapon korábban fellelhető látogatószám számláló irreális adatokat közölt. Úgy gondoljuk, hogy a 2017. évi statisztikai adataink a reálisak.